

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เปรียบเทียบค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น ขนาดโรงเรียน อาชีพของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว สภาพการอยู่อาศัย และประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร และศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของนักเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 370 คน เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว พบว่าได้แบบสอบถามคืนมา 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้วิจัยนำมาจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการที่กำหนดไว้ ได้แก่ ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) ตอนที่ 2 ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ค่านิยมทางจริยธรรมตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนทุกด้านก็อยู่ในระดับมาก โดยค่านิยมทางจริยธรรม

ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.15, SD = 0.51) รองลงมาคือ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย และด้านการประหยัดและการออม อย่างไรก็ตามก็ดีแม้ว่าค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบจะมีค่าต่ำที่สุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก และใกล้เคียงกับด้านการประหยัดและการออม

2. ค่านิยมทางจริยธรรมแต่ละด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิเคราะห์ค่านิยมทางจริยธรรมแต่ละด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีดังนี้

2.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.87, SD = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ทั้ง 10 ข้อ ก็อยู่ในระดับมาก โดยค่านิยมทางจริยธรรมข้อที่ 1 ได้แก่ นักเรียนมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.11, SD = 0.79) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 นักเรียนประกอบอาชีพสุจริตโดยไม่เลื่องงาน (\bar{X} = 4.08, SD = 0.86) ข้อ 3 นักเรียนรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ต่อหน้าที่ และการกระทำ (\bar{X} = 3.98, SD = 0.76) และข้อที่ 4 นักเรียนปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อย (\bar{X} = 3.96, SD = 0.79) ส่วนค่านิยมทางจริยธรรมในข้อที่ 10 นักเรียนฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 3.61, SD = 0.74) อย่างไรก็ตามก็ดี ค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางจริยธรรมในข้อนี้ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 ด้านการประหยัดและการออม พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.88, SD = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนด้านการประหยัดและการออม ทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่านิยมทางจริยธรรมในข้อที่ 1 ได้แก่ นักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.11, SD = 0.85) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 นักเรียนคำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนที่จะจ่าย ใช้จ่ายที่จำเป็น (\bar{X} = 3.94, SD = 0.88) ข้อที่ 3 นักเรียนรู้จักใช้ ดูแลรักษาและบูรณะทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม (\bar{X} = 3.92, SD = 0.84) และข้อที่ 4 นักเรียนมีความพอดีในการบริโภค (\bar{X} = 3.90, SD = 0.83) ส่วนค่านิยมทางจริยธรรมในข้อที่ 10 นักเรียนใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์

มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.77$, $SD = 0.81$) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางจริยธรรมในข้อนี้ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.3 ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย ทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่านิยมทางจริยธรรมข้อที่ 1 ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.76$) รองลงมา ได้แก่ข้อที่ 2 นักเรียนสามารถคิด ตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เหมาะสมและถูกต้อง ($\bar{x} = 4.12$, $SD = 0.77$) ข้อที่ 3 นักเรียนรักษาความสะอาดของบ้านเมือง ที่อยู่อาศัย และสาธารณสถาน ($\bar{x} = 4.09$, $SD = 0.84$) และข้อที่ 4 นักเรียนช่วยกันรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.09$, $SD = 0.78$) ส่วนค่านิยมทางจริยธรรมในข้อที่ 10 นักเรียนทำหน้าที่พลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและกฎหมายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.81$) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางจริยธรรมในข้อนี้ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, $SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ทั้ง 12 ข้อ ก็อยู่ในระดับมาก โดยค่านิยมทางจริยธรรมข้อที่ 1 ได้แก่ นักเรียนเว้นสิ่งเสพติด มีสติสัมปชัญญะ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.81$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 นักเรียนเชื่อกฎแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.81$) ข้อที่ 3 นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.73$) และข้อที่ 4 นักเรียนมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.82$) ส่วนค่านิยมทางจริยธรรมในข้อที่ 12 นักเรียนไม่พูดปด ไม่พูดยุยงให้แตกร้าง ไม่พูดหยาบคาย ไม่พูดเหลวไหล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.68$, $SD = 0.94$) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางจริยธรรมในข้อนี้ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.5 ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ทั้ง 18 ข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่านิยมทางจริยธรรมข้อที่ 1 ได้แก่ นักเรียนร่วมกันประกอบความดี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.39, SD = 0.75) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 2 นักเรียนแสดงความจงรักภักดีเทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจ (\bar{X} = 4.36, SD = 0.78) ข้อที่ 3 นักเรียนรักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (\bar{X} = 4.35, SD = 0.77) และข้อที่ 4 นักเรียนเคารพเทิดทูนศาสนา และไม่กระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่น (\bar{X} = 4.32, SD = 0.79) ส่วนค่านิยมทางจริยธรรมในข้อที่ 18 นักเรียนสอดคล้องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันศาสนา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 3.94, SD = 0.78) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางจริยธรรมในข้อนี้ ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ผลการเปรียบเทียบค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

3.1 เพศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี เพศหญิงมีค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวมสูงกว่านักเรียนเพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($t = -2.344$, $p - \text{value} = 0.020$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน โดยด้านการประหยัดและการออม และด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -2.059$, $p - \text{value} = 0.040$ และ $t = -2.492$, $p - \text{value} = 0.013$ ตามลำดับ) ส่วนด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นักเรียนหญิงก็มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = -2.812$, $p - \text{value} = 0.005$) สำหรับด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์พบว่า ค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรมทั้ง โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ขนาดโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 4.036$, $p\text{-value} = 0.018$) ส่วนด้านอื่น ๆ คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการออม ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาสูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า ค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 อาชีพของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ครอบครัวมีอาชีพต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมด้านการประหยัดและการออมของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.105$, $p\text{-value} = 0.016$) ส่วนด้านอื่น ๆ คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม ด้านการประหยัดและการออมพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ครอบครัวมีอาชีพเกษตรกร และค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการประหยัดและการออมสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่ครอบครัวมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการประหยัดและการออมสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า ค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.6 สภาพการอยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีสภาพการอยู่อาศัยต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.7 ประสิทธิภาพในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีประสิทธิภาพในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 5.137, p - \text{value} = 0.002$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการออม และด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกัน ($F = 3.857, p - \text{value} = 0.010$ $F = 4.222, p - \text{value} = 0.006$ และ $F = 6.160, p - \text{value} = 0.000$ ตามลำดับ) ส่วนด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.380, p - \text{value} = 0.018$) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวม ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการออม ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวม สูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าค่ายคุณธรรม

จริยธรรม/พุทธบุตร เคยมีประสบการณ์ 1 ครั้ง และเคยมีประสบการณ์ 2-3 ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ สูงกว่านักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร 1 ครั้ง และเคยมีประสบการณ์ 2-3 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการประหยัดและการออมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร และเคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่าย 1 ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสูงกว่านักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร 2-3 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมายสูงกว่านักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร 1 ครั้ง และ 2-3 ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยค่านิยมทางจริยธรรมด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร และเคยมีประสบการณ์ 1 ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสูงกว่านักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร 2 - 3 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่น ๆ ที่เหลือพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะของนักเรียน

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ได้จากความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามค่านิยมทางจริยธรรม และแนวทางปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้กับนักเรียน สรุปได้ดังนี้

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับได้แก่

- 4.1.1 มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (จำนวน 40 ราย)
- 4.1.2 ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย (จำนวน 35 ราย)
- 4.1.3 ฝ่าฝืนระเบียบ และกฎหมาย (จำนวน 12 ราย)
- 4.1.4 สภาพแวดล้อม สังคม และครอบครัวไม่ดี (จำนวน 10 ราย)
- 4.1.5 ไม่เชื่อฟังพ่อแม่และครู (จำนวน 10 ราย)

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับได้แก่

- 4.2.1 ควรจัดเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม (จำนวน 42 ราย)
- 4.2.2 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (จำนวน 38 ราย)
- 4.2.3 พ่อแม่ควรปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้ลูก (จำนวน 35 ราย)
- 4.2.4 ควรเข้าวัดฟังเทศน์ (จำนวน 32 ราย)
- 4.2.5 ควรปฏิบัติตัวตามแบบอย่างที่ดี (จำนวน 23 ราย)

อภิปรายผล

จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยมีข้อที่ควรอภิปรายได้ ดังนี้

1. ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี

ผลจากการวิจัย พบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่าโรงเรียนได้พยายามปลูกฝังจิตสำนึก และสร้างค่านิยมที่ดีงามให้กับนักเรียนเพื่อให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมส่วนรวม เพื่อเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรเทา กิตติศักดิ์ (2528) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมคือ การศึกษาจากสถาบันการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนักเรียน บางที่อาจมีบทบาทมากกว่าครอบครัวเสียอีกเพราะสภาพการเรียนในโรงเรียนนั้นนักเรียนจะอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานาน และสถาบันการศึกษาส่วนมากจะปลูกฝังค่านิยมใหม่ให้แก่ นักเรียน ในขณะที่เดียวกันก็ย้ำเตือนค่านิยมที่ดีบางอย่างที่นักเรียนรับมาจากบ้าน ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงสามารถปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงค่านิยมพื้นฐานให้แก่ นักเรียน ได้มากกว่าครอบครัว และยังสอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนา สุวรรณบุรณ์ (2551) ที่ศึกษาเรื่อง “ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การเปรียบเทียบค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีตามตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล

2.1 เพศ

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีที่มีเพศต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนหญิงมีค่านิยมทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชายทุกด้านในภาพรวมด้านการประหยัดและการออม และด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนหญิงมีธรรมชาติของการว่านอนสอนง่าย มีคุณธรรมภายในจิตใจ รวมทั้งการกระทำที่แต่ละคนนิยมยึดมั่นว่าดี มีคุณค่า และพึงพอใจที่จะนำไปปฏิบัติเป็นประจำ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายสำหรับตนเองและสังคมสูงกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนา สุวรรณบุรณ์ (2551) ที่ศึกษาเรื่อง “ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมด้านการฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพ

กฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนหญิงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สูงกว่านักเรียนชาย และยังสอดคล้องกับการศึกษาของชั้นยพร บุญปฤกษ์ (2551) ที่ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนในสังคมไทย : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์พระนครเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ระดับชั้น

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดกาญจนบุรี มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทุกระดับชั้น เช่น โครงการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม โครงการประกวดโครงการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ ทำให้นักเรียนมีค่านิยมที่ตรงกันใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับการศึกษาของบุญเรือน เดิมสารทรัพย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนภดล เทียนเพิ่มพูล (2546) ที่ศึกษาเรื่อง “การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ปลูกฝังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงกว่า มีความรู้ ความสามารถ ได้รับการฝึกฝน และมีประสบการณ์มากกว่า จึงเป็นผู้ใหญ่กว่าและมีความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในระดับชั้นที่ต่ำกว่า

2.3 ขนาดโรงเรียน

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีค่านิยมทางจริยธรรมโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรม ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมี

ค่านิยมทางจริยธรรมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาสูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนที่เข้าเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี จึงมีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมได้ดี อีกทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีงบประมาณมากพอที่จัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ในด้านการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมทำให้นักเรียนได้รับการฝึกอบรม และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องการศึกษาของเวกิน วุฒิวงศ์ (2542) ที่ศึกษาเรื่อง “ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่อยู่ในสถาบันแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์พรรณ เทพสุเมธา นนท์ (2547) ที่ศึกษาเรื่อง “จริยธรรมของอาจารย์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัด ประเภทโรงเรียนต่างกัน มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีระเบียบ ความซื่อสัตย์ ความเคารพต่อกฎหมาย บ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 อาชีพของครอบครัว

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีที่ครอบครัวมีอาชีพต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของบุญเรือน เต็มสารทรัพย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากความเสมอภาคทางสังคมทำให้ไม่มีข้อจำกัด หรือความแตกต่างใด ๆ ในด้านอาชีพ ทุกคนสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตได้ตามความสามารถและความถนัด เพราะอาชีพสุจริตทำให้เป็นคนดีในสังคม อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ครอบครัวมีอาชีพเกษตรกร และค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีค่านิยมทางจริยธรรมด้านการประหยัดและการออมสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่ครอบครัวมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีค่านิยมทางจริยธรรมด้านการประหยัดและการออมสูงกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากครอบครัวที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือนไม่แน่นอน จึงมักมีความกังวล และใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ไม่เหมือนกับครอบครัวที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ครอบครัวมีรายได้แน่นอนกว่า จึงไม่ต้องกังวลเรื่อง

ความเพียงพอของรายได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสุภาวดี สองเมือง (2545) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านการประหยัด น้อยกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ แต่มีภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัวค่อนข้างสูงใกล้เคียงกับครอบครัวทั่วไป จึงไม่มีเงินเหลือพอที่จะเก็บออม

2.5 รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

ผลจากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรีที่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรมทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของนิตยา คำทา (2548) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของบุญเรือน เต็มสารทรัพย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการอบรม ชักจูงให้บุตรหลานเป็นคนดีนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับฐานะ ความร่ำรวย-ยากจน หรือรายได้สูง-ต่ำรวมทั้งไม่มีข้อจำกัดใด ๆ แต่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจและยอมรับในเรื่อง คุณธรรมความดีของบุคคล ดังนั้นการมีรายได้น้อยหรือมากของครอบครัวจึงมีโอกาสทำให้ทุกคน สามารถเป็นคนดีของสังคมได้

2.6 สภาพการอยู่อาศัย

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีสภาพการอยู่อาศัยต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรม ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของอรพินท์ สันติชัยอนันต์ (2549) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวต่างกัน มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการจัดเกลาทางสังคมไม่ว่าทางครอบครัวหรือทางโรงเรียนจะได้อบรมสั่งสอนโดยตรงหรือทางอ้อมให้กับนักเรียน เพื่อให้ได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบ กฎเกณฑ์ และค่านิยมที่สังคมที่สังคมกำหนดไว้เป็นแนวทางที่ดีให้นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติในแบบเดียวกัน หากนักเรียนมีความเข้าใจ และมีทัศนคติในทางยอมรับ ก็จะมีค่านิยมเชิงบวกในการรับเอาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยไม่จำกัดว่านักเรียนจะมีสภาพการอยู่อาศัยในลักษณะใด แต่หากนักเรียนมีทัศนคติในทางที่ไม่เห็นด้วย ไม่ยอมรับคำแนะนำสั่งสอนก็จะไม่มีการนำไปปฏิบัติ

2.7 ประสพการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร

ผลจากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีประสพการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรต่างกันมีค่านิยมทางจริยธรรม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับการศึกษาของลักษณะ ประสิทธิ์วัฒน์เสรี (2553) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระหว่างโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธกับโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของนภดล ภวนะเชียร (2540) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการเสริมสร้างด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น มีการพัฒนาค่านิยมด้านความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และเปรียบเทียบเป็นรายคู่ก็พบว่าค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและการออม ด้านการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี ที่เคยมีประสพการณ์ในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มีค่านิยมทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร เคยมีประสพการณ์ 1 ครั้ง และเคยมีประสพการณ์ 2-3 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนครั้งในการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร ส่งผลทำให้นักเรียนได้รับการอบรมกล่อมเกลาจิตใจให้รู้จักรับผิดชอบชั่วดีมากขึ้น นักเรียนที่เข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตรจึงมี

ค่านิยมทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม/พุทธบุตร หรือมีประสบการณ์ในการเข้าค่ายที่มีจำนวนครั้งน้อยกว่า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง “ค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานบริหารทางการศึกษา

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีนโยบายมุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้กับนักเรียนทุกระดับโดยมุ่งให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้ได้ผล และให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนให้กับโรงเรียนทุกระดับ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้อย่างเพียงพอ

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรประเมินคุณภาพของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีดัชนีเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เป็นตัวชี้วัดด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ควรจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้กับนักเรียนทุกชั้นปี โดยมุ่งให้นักเรียนได้ฝึกอบรวมทั้งความรู้และการปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมทางจริยธรรมที่ดีงาม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยสม่ำเสมอ

2.2 ควรจัดโครงการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียนได้อย่างครบถ้วน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติตามค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดกาญจนบุรี และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบแนวทางปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับอื่น ๆ เพื่อหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3.3 ควรศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรมให้กับนักเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพัฒนา และใช้ระยะเวลาในการติดตาม ประเมินผลให้นานพอสมควร ทั้งนี้ เพื่อให้ค่านิยมเชิงจริยธรรมที่ได้รับการปลูกฝังติดตัวนักเรียนจนเป็นคุณลักษณะประจำตัวอย่างถาวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี